

Kulturminnevern og kulturturisme

ARKEOLOGISKE REGISTRERINGER

Reguleringsplan for Østre Løktene – Gbnr. 80/13 mfl –
Tvedestrand kommune

Rapport ved Gjermund Christensen 2020

Kommune: Tvedestrand
Gårdsnavn: Lyktøen

Gårdsnummer: 80
Bruksnummer: 13

Tiltakshaver: Just Kullberg-Marcussen
Adresse: Langøyåsen 82, 1679, Kråkerøy
Navn på sak: Reguleringsplan for Østre
Løktene – Gbnr. 80/13 mfl – Tvedestrand
kommune
Saksnummer: 20/02898

Registrering utført: 01.04.2020
For- og etterarbeid: 31.03.2020 og 02.04.2020
Saksbehandler: Ingvild Paulsen

Ved: Gjermund Christensen
Ved: Gjermund Christensen

Kjente kulturminner i området:
Nyregistrerte kulturminner i området:

Askeladden Id:
50998-1

Fotodokumentasjon:

Merknader:

Sammendrag: Den arkeologiske registreringen på Østre Løktene ble foretatt 01.04.2020. Det ble ikke gjort funn av nye automatisk fredede kulturminner. Kulturminne Id: 50998-1 (gravrøys) ble kontrollregistrert, og geometrien ble korrigert.

Innholdsfortegnelse

1	Bakgrunn og informasjon om undersøkelsen.....	4
2	Natur- og kulturmiljø i området	5
2.1	Naturmiljø.....	5
2.2	Kulturmiljø	6
3	Resultat av registreringen	8
3.1	Overflateregistrering.....	8
3.2	Prøvestikking.....	8
3.3	Kontrollregistrering.....	8
4	Konklusjon	11
4.1	Referanser.....	11
4.2	Vedleggs liste	11
	Vedlegg 1: Kart over planområdet.....	12
	Vedlegg 2: Oversikt over kjente kulturminner i området.	12
	Vedlegg 3: Prøvestikk liste	13

Forsideillustrasjon: Gravrøys, Id 50998-1. Foto tatt mot nordøst

1 Bakgrunn og informasjon om undersøkelsen

Agder fylkeskommune ble i brev datert den 30.01.2020 varslet om oppstart av detaljert reguleringsplan for del av Østre Løktene, gnr/bnr 80/13, 131, Tvedestrand kommune. Hensikten med reguleringsplanen er å legge til rette for etablering av 5-7 nye fritidsboliger, med tilhørende bryggeanlegg.

Begrunnelsen for undersøkelsene er hjemlet i kulturminnelovens § 9, hvor fylkeskommunen er forpliktet til å undersøke om større offentlige og private tiltak kan komme i konflikt med hensynet til automatisk fredede fornminner.

Registreringene ble foretatt den 01.04.2020

Rapporten ble skrevet den 02.04.2020 og 03.04.2020

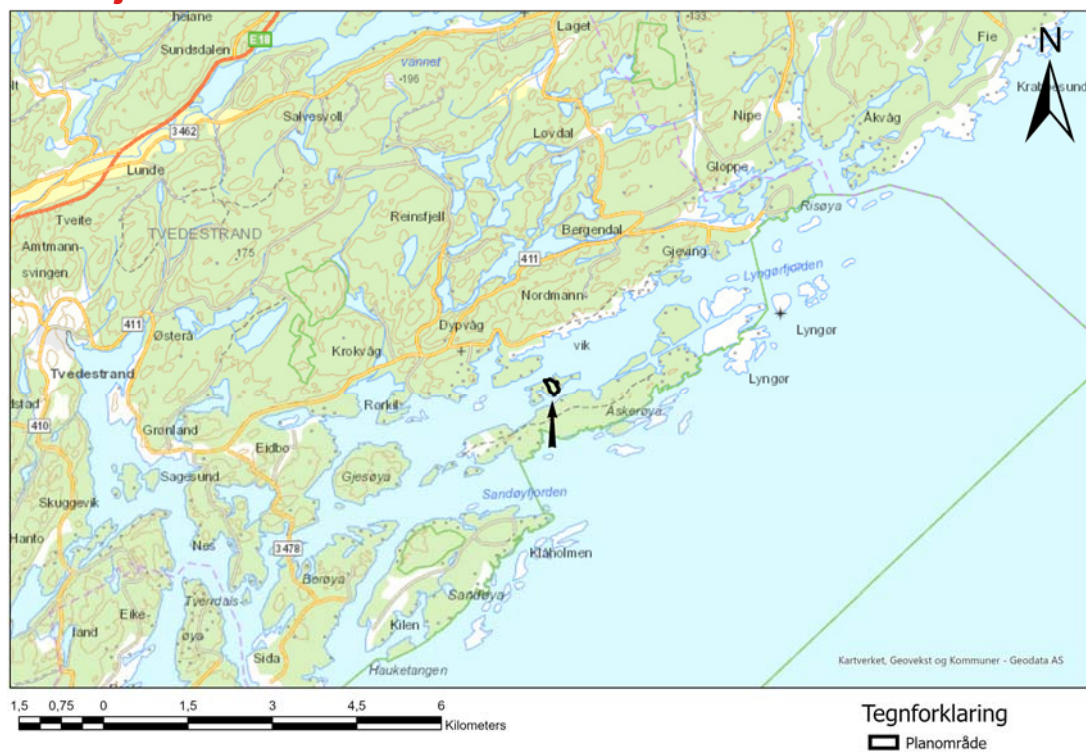
Planområdet er på ~42 daa og omfatter eiendommene gnr/bnr 80/13 og 80/131 samt sjøarealet til brygge i nord/nordvest.

På det høyeste punktet som ligger omtrent midt på øya ligger det en gravrøys (ID50998-1), denne ble kontrollregistrert. I tillegg ble det gravd totalt 5 prøvestikk med varierende dybde, samtlige negative.

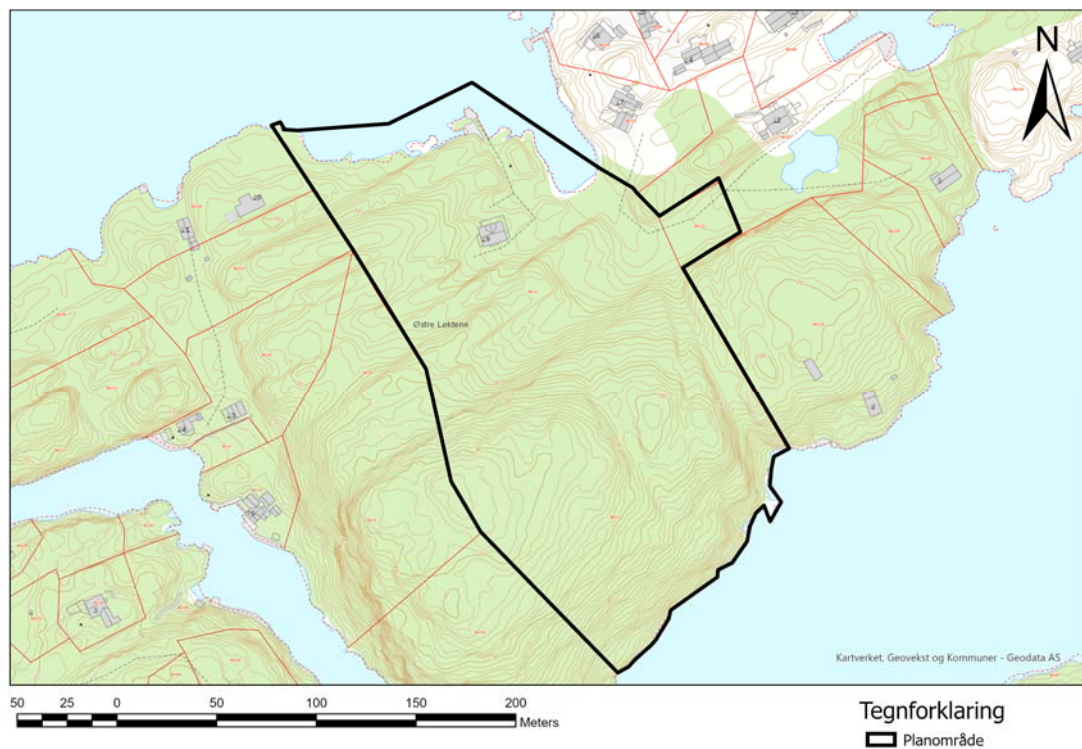

2 Natur- og kulturmiljø i området

2.1 Naturmiljø

Figur 1: Østre Løktene

Figur 2: Planområdets plassering på Østre Løktene

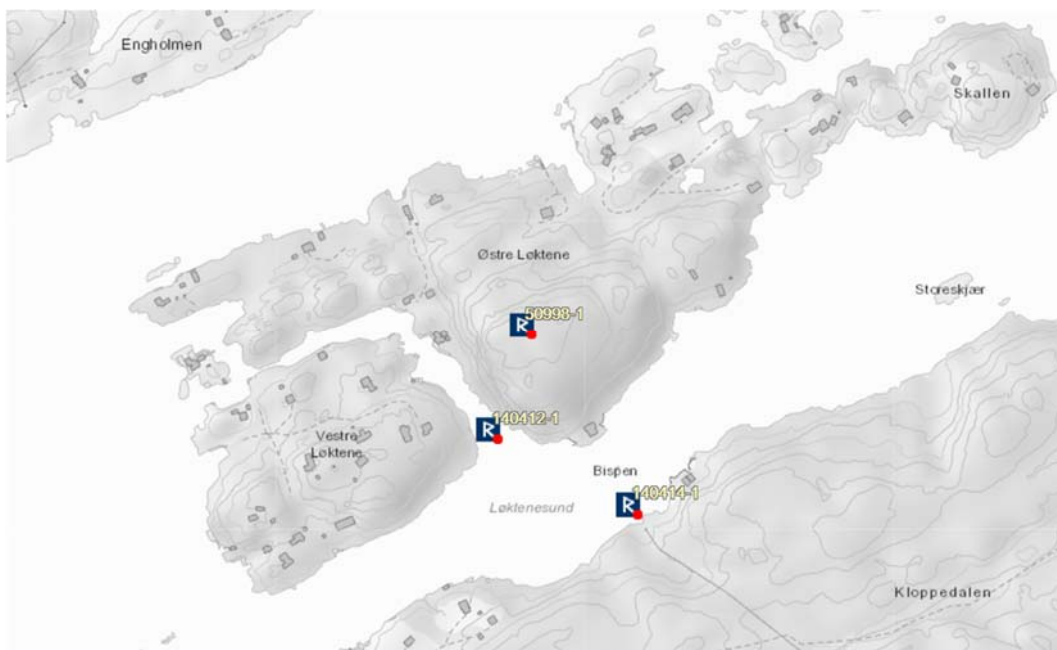
Løktene er en øygruppe som utgjør de to øyene Østre og Vestre Løktene i Tvedestrand kommune i Agder. Øyene ligger innenfor Askerøya.

Etymologisk stammer navnet trolig fra det gammelnorske Luknar som betegner øyenes tilsynelatende lukkende funksjon når man seiler inn i Lyngørfjorden fra både nord og sør. Løktene har således ingen ting med lys og lykter å gjøre.

Planområdet ligger på Østre Løktene i Lyngørfjorden, nord for Askerøya. Øya er i dag bebygd med flere fritidsboliger. Resten av eiendommene består av skogsmark, hovedsakelig furuskog, og berg. Planområdet er avgrenset av sjø i nord og sør og av eiendomsgrensen i øst og vest.

2.2 Kulturmiljø

Rett utenfor planområdet ligger det fra før av en registrert gravrøys (Id 50998-1). Fordi gravrøysa ikke ligger mye mer enn en meter utenfor plangrensa havner både sikringssone og hensynssone på innsiden av planområdet og må derfor tas hensyn til. Gravrøysa ligger på det høyeste punktet på øya og hadde det ikke vært for furuskogen som i dag vokser relativt tett ville det vært god utsikt i alle retninger. Gravrøysa er ikke stor (4m i diameter og 0,4m høy), men ligger lett synlig i terrenget. Noen eksakt datering er ikke lett å gi uten å gjøre inngrep, men slike gravrøyser er typiske for eldre jernalderen (500 f.Kr – 500 e.Kr).

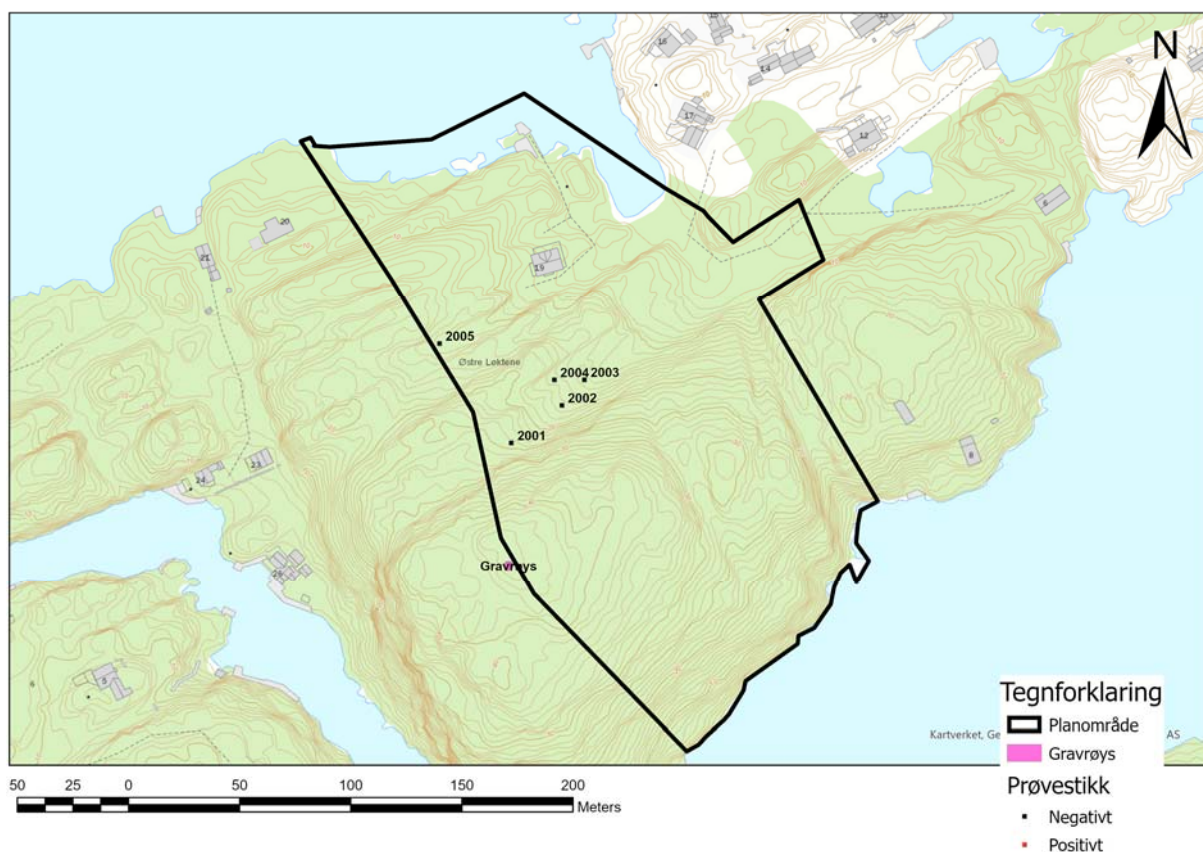
Figur 3: Skjerm bilde fra Askeladden som viser kjente kulturminner i området. Id 140412-1 og 140114-1 er skipsvrak.

Foruten to skipsvrak sør for øya, fra krigen, finnes det ingen andre kjente kulturminner i umiddelbar nærhet til planområdet. De nærmeste kulturminnene finner vi i Dypvåg, på fastlandet, nordvest for Løktene.

Undersøkellesmetoder

Planområdet ble undersøkt for automatisk fredede kulturminner ved hjelp av visuell overflateregistrering. En slik befaring innebærer at man registrer kulturminner som kan sees i naturen med det blotte øyet. Eksempler på slike kulturminner er; rydningsrøyser, fangstgroper, steingjerder, hustuffer, bautasteiner, gravrøyser, kullmiler, tjæremiler, rester etter jernvinner etc.

Prøvestikking innebærer at det graves mindre prøveruter på ca 40x40 cm. Rutene har varierende dybde der regelen er at man graver seg ned til berg eller steril undergrunnsmasse som for eksempel leire. Massen i prøverutene ble vannsollet/tørresollet.

Figur 4: Planområdet med plassering av prøvestikk og gravrøys

3 Resultat av registreringen

Området ble overflateregistrert og prøvestukket. Ingen nye automatisk fredede kulturminner ble registrert, men en tidligere registrert gravrøys (Id 50998-1) ble undersøkt.

3.1 Overflateregistrering

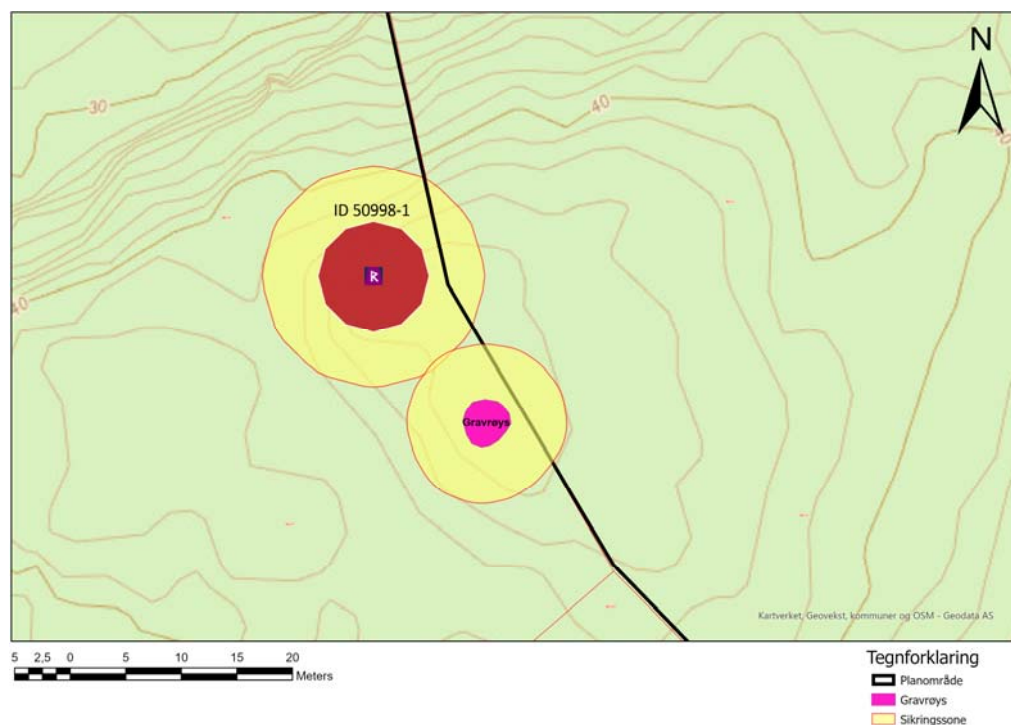
Det ble foretatt en enkel overflateregistrering av området for å se etter uregistrerte kulturminner, uten at dette resulterte i nye funn.

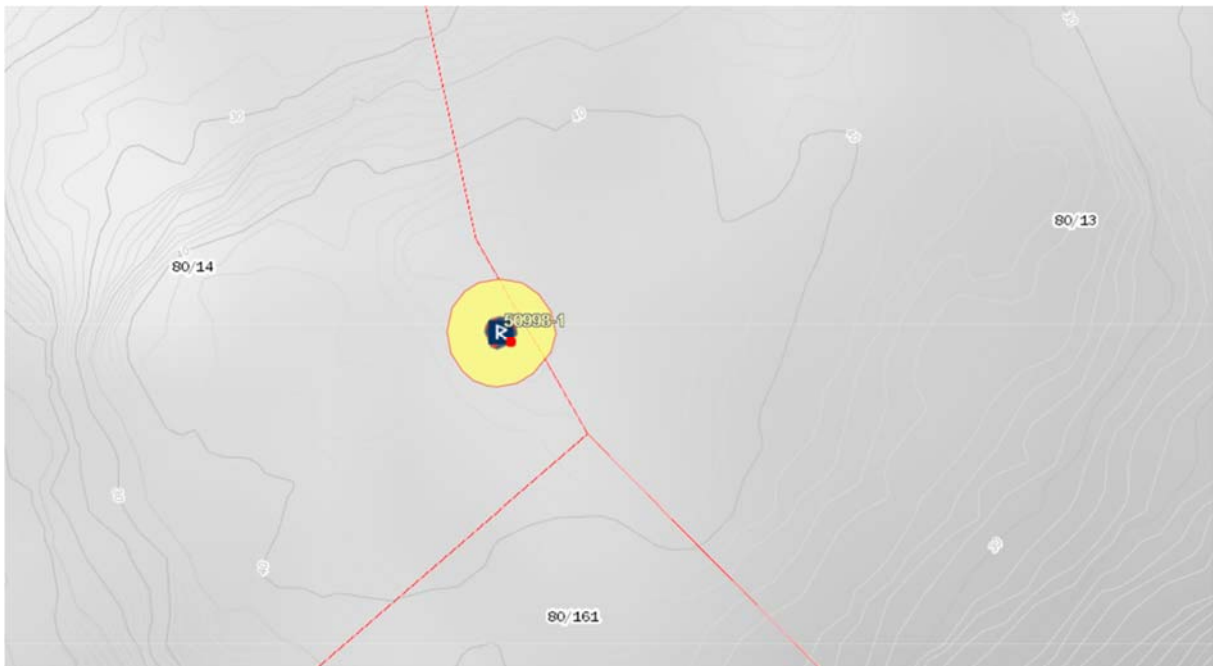
3.2 Prøvestikking

Området er preget av mye berg og skrinne forekomster av løsmasser. Det ble likevel satt fem prøvestikk på sadler mellom 10 og 25 meter over havet for å se etter spor fra steinbrukende tid. Stikkenes dybde varierte fra 30-40 cm. Massene var preget av stedvis steinete, oransjebrun, sandholdig silt. Det ble ikke gjort funn av automatisk fredede kulturminner.

3.3 Kontrollregistrering

Den tidligere registrerte gravrøysa (Id 50998-1) på toppen av øya ble kontrollregistrert. Kulturminnet lå tidligere noe unøyaktig plassert i kartet så det ble foretatt nye innmålinger med GPS med 1 centimeters presisjon (RTK Fix). Gravrøysa ble også fotografert.

Figur 7: Skjerm bilde fra Askeladden viser gravrøysa med 5 m automatisk sikringssone, ny geometri

Figur 5: Id 50998-1 sett ovenfra, mot nord

Figur 8: Id 50998-1. Foto tatt mot sør

Tidsbruk

	Forarbeid	Feltarbeid	Etterarbeid	Totalt
Budsjett (timer)	3	10	5	18
Brukt (timer)	1	9	6	16

Tillegg	Taxibåt	859 kr
---------	---------	--------

4 Konklusjon

Den arkeologiske registreringen på Østre Løktene ble foretatt 01.04.2020. Det ble ikke gjort funn av nye automatisk fredede kulturminner, men ID50998-1 (gravrøys) ble kontrollregistrert.

Kristiansand
03.04.2020

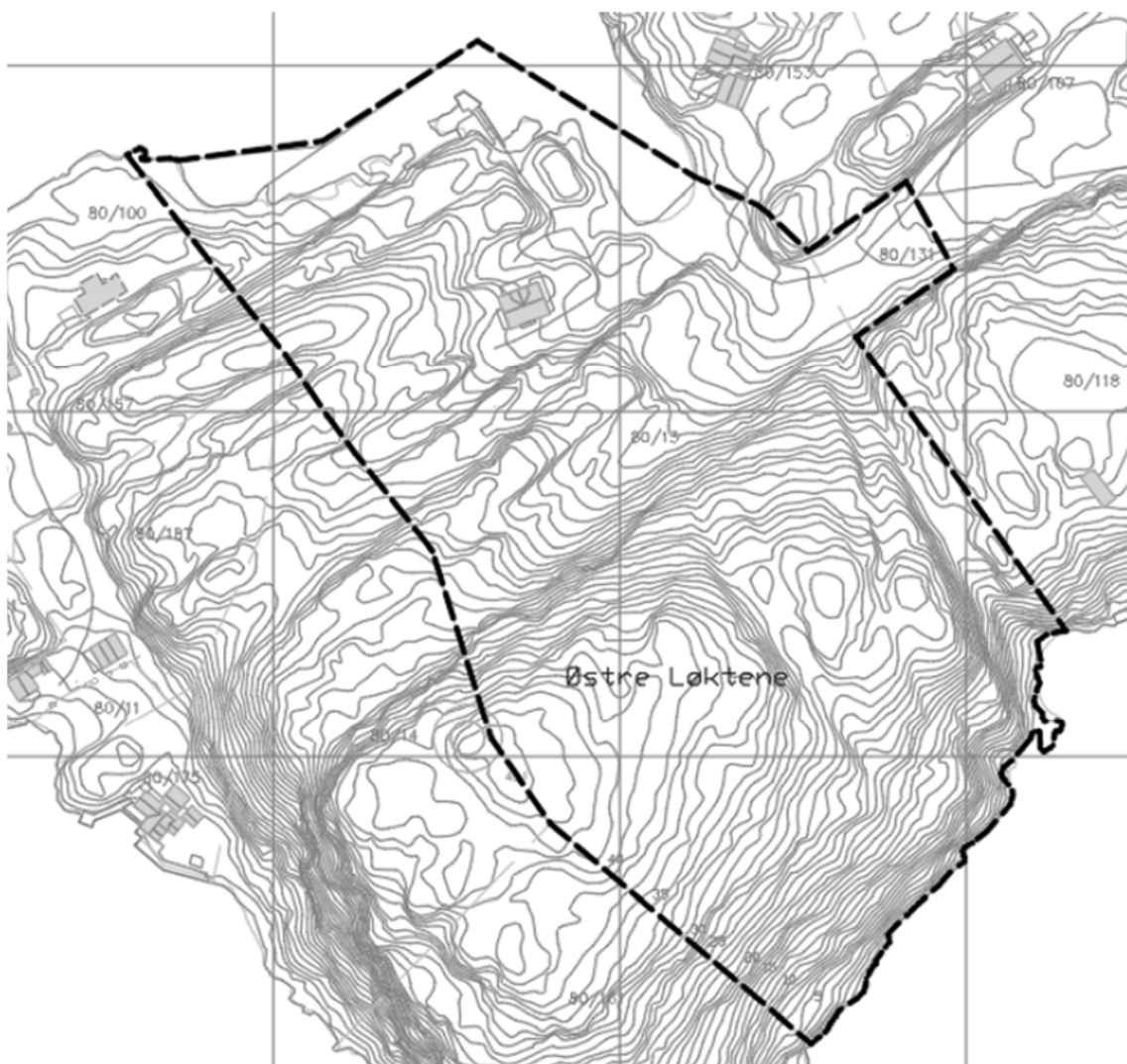
Gjermund Christensen

4.1 Referanser

Det finnes ingen kilder i gjeldende dokument.

4.2 Vedleggs liste

1. Kart over planområdet
2. Oversikt over kjente kulturminner i området
3. Prøvestikkliste

Vedlegg 1: Kart over planområdet

Vedlegg 2: Oversikt over kjente kulturminner i området.

ID nr.	Navn	Kulturminne	Beskrivelse
50998-1	Østre Løktene	Gravminne	På det høyeste punktet på øya ligger en rundrøys. Klart markert og tydelig i terrenget. Bygd av mellomstor (25x25x25-60x60x40) bruddstein. Lyng og mosebevokst. D: 4 meter, høyde: 0,3 meter. Stort furutre i kanten på sørsida.

Vedlegg 3: Prøvestikk liste

Prøvestikk nr	Positivt/ Negativt	Beskrivelse	Sted Gnr/bnr
1	Negativt	0-20 torv; 20-35 oransjebrun silt. Berg i bunn	80/13
2	Negativt	0-15 torv og stein; 15-30 oransjebrun silt og stein. Stor stein i bunn	80/13
3	Negativt	0-15 torv; 15-40 oransjebrun silt.	80/13
4	Negativt	0-15 torv; 15-35 oransjebrun sandholdig silt.	80/13
5	Negativt	0-10 torv; 10-40 oransjebrun sandholdig silt og grus.	80/13

AGDER
fylkeskommune

Agder fylkeskommune

Postboks 788, Stoa
NO-4809 Arendal

Besøksadresse Kristiansand:
Tordenskjolds gate 65

Org.nr.: 921 707 134
Bank: 3207.28.74993

Besøksadresse Arendal:
Ragnvald Blakstads vei 1

www.agderfk.no

